

PATVIRTINTA

Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos
direktoriaus 2024 m. liepos 11 d.
įsakymu Nr. V-95

MOKINIŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO PAKRUOJO „ATŽALYNO“ GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Mokinių maitinimo organizavimo Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos tvarkos aprašas (toliau - Tvarkos aprašas) nustato mokinių, kurie ugdomi Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijoje (toliau - gimnazijoje), maitinimo reikalavimus.

1.2. Tvarkos aprašo tikslas - užtikrinti sveikatai palankią mokinių mitybą, maisto saugą ir geriausią kokybę, kad būtų patenkinti mokinių maisto medžiagų fiziologiniai poreikiai, ugdomi sveikos mitybos įgūdžiai.

1.3. Tvarkos aprašo reikalavimai privalomi gimnazijos vadovui, juridiniams ir fiziniams asmenims, teikiantiems maisto produktų tiekimo paslaugas bei pagal kompetenciją kontrolę vykdančiams asmenims.

1.4. Tvarkos aprašas yra parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija 2023 m. sausio 1 d.), Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. V-76 „Dėl mokinių nemokamo maitinimo valstybinėse mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir jo pakeitimais, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. rugpjūčio 19 d. metodinėmis rekomendacijomis „Dėl mokinių nemokamo maitinimo organizavimo ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu metodinių rekomendacijų“, Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2023 m. gegužės 25 d. sprendimo Nr. T-166 „Dėl mokinių nemokamo maitinimo savivaldybės ir nevalstybinėse mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“, Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2020 vasario 27 d. Nr. T-37 sprendimu „Dėl kreipimosi socialinei paramai mokiniams gauti tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“, Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

II. SKYRIUS

SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

2.1. Tvarkos apraše vartojamos pagrindinės sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1.1. **Cukrūs** - monosacharidai ir disacharidai, esantys maisto produkte.

2.1.2. **Greitai gendantis maisto produktas** - šviežias, atvėsintas arba sušaldytas maisto produktas, kuriam laikyti ir vežti reikalinga tam tikra temperatūra, kurioje jis išlieka saugus vartoti.

2.1.3. **Iš dalies hidrogenizuoti augaliniai riebalai** - skysti augaliniai aliejai, hidrinimo proceso metu paversti pusiau kietais.

2.1.4. **Maisto daviny**s - lengvai paruošiami arba paruošti vartoti maisto produktai ar patiekalai, kurie išduodami tam tikram laikotarpiui pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytas vidutines rekomenduojamas paros normas ir yra supakuoti, kad būtų galima saugiai nešti, vežti ar kitaip transportuoti.

2.1.5. **Patiekalas** - paprastai vienoje lėkštėje patiekiamas vartoti šaltas ar šiltas maistas.

2.1.6. **Pridėtiniai cukrūs** - gėrimo ar patiekalo gamybos metu įdėta sacharozė, fruktozė, gliukozė, gliukozės sirupas, fruktozės sirupas, gliukozės-fruktozės sirupas ir kitų formų monosacharidai ir disacharidai, taip pat cukrūs, esantys įdėtame meduje, sirupuose, vaisių sultyse ir vaisių sulčių koncentratuose.

2.1.7. **Pritaikytas maitinimas** - maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtų, asmens individualių maisto medžiagų ir energijos poreikių patenkinimą, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo.

2.1.8. **Šiltas maistas** - maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +63 °C temperatūroje.

2.1.9. **Tausojantis patiekalas** - maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas, pagamintas konvekcijos režimu, keptas įvyniojus popieriuje ar folijoje. Tausojantiems patiekalams nepriskiriami tarkuotų bulvių patiekalai.

2.1.10. **Šaltas užkandis** - maisto produktas ar šaltas patiekalas, neįtrauktas į valgiaraštį.

2.1.11. **Valgiaraštis** - numatomų patiekti vartoti dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas.

III. SKYRIUS

MOKINIŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS GIMNAZIJOJE

3.1. Gimnazijos direktorius atsako už tai, kad būtų sudarytos sąlygos mokinių

maitinimui organizuoti ir už mokinių maitinimo organizavimo ir Tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą.

3.2. Mokinių maitinimas organizuojamas valgykloje, laikantis nustatytų maisto saugos ir kokybės tvarkymo reikalavimų bei sudarant sąlygas kiekvienam mokiniui gauti šilto maisto.

3.3. Maitinimo rūšys:

3.3.1. Nemokamas maitinimas

3.3.2. Mokamas maitinimas

3.3.3. Kiti mokinių maitinimai

3.4. Nemokamas maitinimas yra skiriamas mokiniams Lietuvos Respublikos socialinės paramos įstatymo numatyta tvarka ir finansuojamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams, savivaldybių biudžetų ir nevalstybinių mokyklų lėšų.

3.4.1. Nemokamas maitinimas yra skiriamas nuo mokslo metų pradžios (arba nuo informacijos apie priimtą sprendimą dėl socialinės paramos skyrimo mokiniui patalpinimo paskelbimo SPIS sistemoje ar jos gavimo mokykloje kitos dienos) iki mokslo metų pabaigos (įskaitant egzaminų laikotarpį) arba iki mokinio išvykimo mokytis į kitą švietimo įstaigą.

3.4.2. Mokinių nemokamo maitinimo organizavimą gimnazijoje koordinuoja ir apskaitą vykdo direktoriaus įsakymu priskirtas atsakingas asmuo (toliau - atsakingas asmuo).

3.4.3. Atsakingas asmuo kiekvieną darbo dieną tikrina duomenis informacinėje sistemoje (SPIS) apie mokiniui skirtą nemokamą maitinimą socialinės paramos šeimai.

3.4.4. Gavęs duomenis apie mokiniui skirtą nemokamą maitinimą, atsakingas asmuo asmeniškai informuoja mokinio klasės kuratorių.

3.5. Mokamas mokinių maitinimas.

3.5.1. Yra sudaryta galimybė pasirinkti iš kelių karštųjų pietų patiekalų ir kelių garnyrų.

3.5.2. Valgykloje nustatomas 30 proc. antkainis nuo gaminamų maisto patiekalų kainos.

3.5.3. Už paslaugas galima atsiskaityti grynaisiais pinigais arba banko kortele.

3.5.4. Apskaita tvarkoma vadovaujantis direktoriaus įsakymu 2024 m. birželio 28 d. Nr. V-90 „Dėl valgykloje gaminamų patiekalų ir gaunamų lėšų apskaitos tvarkos patvirtinimo“.

3.6. Kiti mokinių maitinimai - tai mokinių, dalyvaujančių vasaros stovyklose bei projektuose, maitinimas.

3.6.1. Maitinimai gali būti organizuojami išduodant maisto daivinius, skirtus maitinti ne mokykloje, poilsio stovykloje (ne ilgesnėms kaip 1 dienos išvykoms į varžybas, mokomųjų treniruočių stovyklas ar kitus renginius), taip pat, jei organizuojamas nemokamas maitinimas mokiniams, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas.

3.6.2. Maisto daiviniai išduodami karantino, ekstremaliosios situacijos, ekstremalaus

įvykio, įvykio ar nuotolinio mokymo laikotarpiu, taip pat, kai mokiniui skirtas mokymas namuose.

3.6.3. Mokiniam, pateikusiems gydytojo raštiškus nurodymus (Forma Nr. 027-1/a), turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas.

3.6.4. Kitų vaikų maitinimui yra sudaromas visų tiekiamų maitinimų valgiaraštis.

3.7. Visi pietų metu patiekiami patiekalai nurodomi valgiaraštyje.

3.8. Gimnazijoje maitinami gimnazijos darbuotojai, kuriems negalima pateikti Tvarkos aprašo reikalavimų neatitinkančių maisto produktų ar patiekalų mokinių maitinimo pertraukų metu.

3.9. Mokiniam yra sudaryta galimybė atsinešti, laikyti technologijų kabinete ir maitintis iš namų tą dieną atneštu maistu. Už atnešto maisto saugą ir kokybę atsako mokinio atstovai pagal įstatymą.

3.10. Gimnazijoje yra sudarytos higieniškos sąlygos nemokamai atsigerti geriamojo vandens (kambario temperatūros, pilstomo iš geriamajam vandeniui skirtų indų).

3.11. Mokiniai po skambučio į pamoką valgykloje neaptarnaujami (išskyrus mokinius, turinčius laisvą pamoką).

3.12. Maitinimo organizavimą gimnazijoje koordinuoja direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

3.13. Gimnazijos valgyklos darbuotojos privalo užtikrinti ir atsakyti už patalpų higieninę būklę, apsaugą, gaisrinės saugos reikalavimus ir įrenginių, skirtų maisto gamybai, saugų darbą, priežiūrą.

3.14. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistė prižiūri maitinimo organizavimo atitiktį gimnazijoje remiantis Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos apraše nustatytais reikalavimais.

IV. SKYRIUS

MAITINIMO VALGIARAŠČIŲ SUDARYMO REIKALAVIMAI

4.1. Gimnazijoje valgiaraščiai sudaromi ne mažiau kaip 15 darbo dienų laikotarpiui ir patvirtinami gimnazijos direktoriaus pagal Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo reikalavimus.

4.2. Valgiaraščiai sudaromi atsižvelgiant į gimnazijoje besimokančių vaikų amžių. Skiriama viena amžiaus grupė (11 metų bei vyresnio amžiaus vaikai).

4.3. Pietūs organizuojami ne anksčiau kaip po 2,5 val. ir ne vėliau kaip praėjus 4 val. nuo pamokų pradžios. Mokinių aptarnavimui pietų metu pagerinti pailginamos pertraukos: 30 min. po 3 pamokų, 20 min. po 4 pamokų, be to, pertraukos organizuojamos skirtingu laiku skirtingoms klasėms: po 3 pamokų valgo I-II klasių mokiniai, po 4 pamokų valgo III-IV klasių mokiniai, III-IV klasių mokiniai gali valgyti per laisvas pamokas.

4.4. Esant ekstremaliai situacijai maitinimo pertraukos organizuojamos skirtingu metu skirtingoms klasėms.

4.5. Pietų metu turi būti patiekiami karštieji patiekalai: tausojantis patiekalas ir patiekalas, pagamintas tik iš augalinės kilmės maisto produktų. Valgiaraščiuose šie patiekalai ar patiekalas (jei tausojantis patiekalas yra pagamintas tik iš augalinės kilmės maisto produktų) pažymimi žodžiu „Tausojantis“ ar „Augalinis“. Jei pietų metu tiekiamas tik vienas karštasis pietų patiekalas, ne mažiau kaip pusė į pietų valgiaraščius (15 dienų) įtrauktų karštųjų pietų patiekalų turi būti tausojantys ar patiekalai, pagaminti tik iš augalinės kilmės maisto produktų.

V. SKYRIUS

MOKINIŲ NEMOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS, EKSTREMALIOJO ĮVYKIO IR (AR) KARANTINO METU

5.1. Nemokamo mokinių maitinimo ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino laikotarpiu organizavimo ir teikimo tvarka numato nemokamo maitinimo - sauso maisto davinio formavimo ir išdavimo tvarką:

5.1.1. nemokamas maitinimas – mokiniui skirta socialinė parama pusryčiai, pietūs;

5.1.2. ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino laikotarpiu mokiniui, turinčiam teisę gauti nemokamą maitinimą išduodamas sausas maisto davinys 1 kartą per savaitę. Apie išdavimo laiką ir datą mokiniai, tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami klasių kuratorių TAMO dienyne, asmeninėmis žinutėmis;

5.1.3. direktoriaus įsakymu priskirtas atsakingas asmuo pateikia vyr. virėjui nemokamą maitinimą gaunančių ir nuotoliniu būdu besimokančių mokinių sąrašą;

5.1.4. vyr. virėjas užsako maisto produktus, informuoja direktoriaus įsakymu priskirtą atsakingą asmenį apie sauso davinio išdavimo laiką ir datą, suformuoja sausą davinį pagal nemokamą maitinimą gaunančių mokinių sąrašą;

5.1.5. direktoriaus įsakymu priskirtas atsakingas asmuo informuoja klasių kuratorius apie sauso davinio parengimo datą;

5.1.6. vyr. virėjas išduoda suformuotą sausą maisto davinį;

5.1.7. maisto davinį sudaro mokiniams maitinti tinkami produktai, sufasuoti gamintojo pakuotėse.

5.2. Esant epidemiologinei situacijai, maisto produktus dalijantis vyr. virėjas, susipažinęs su bendromis apsaugos nuo COVID-19 viruso taisyklėmis, maisto dalijimo metu laikosi šių taisyklių:

5.2.1. nuolat naudoja apsaugos priemones (medicininę kaukę, vienkartinės pirštines ir

dezinfekcinį skystį);

5.2.2. dalina maisto produktus, sudėtus į gimnazijos paruoštus maisto maišelius, kurie iš anksto supakuoti ir paruošti išsinešti;

5.2.3. maisto produktų dalijimo metu plauna rankas šiltu tekančiu vandeniu ir skystu muilu bei dezinfekuoja jas specialiomis rankų dezinfekcinėmis priemonėmis;

5.2.4. dalijimo vietoje dažniausiai liečiami paviršiai (durų rankenos, paviršiai, ant kurių dedami maisto produktai ir t.t.) valomi ne tik drėgnu būdu, bet ir naudojant dezinfekcines medžiagas.

5.3. Mokiniam, neturintiems galimybės pasiimti maisto daavinio, klasės kuratorius asmeniškai suderina maisto daavinio pristatymo laiką į namus ar kitą vietą.

5.4. Maisto daavinį rekomenduojama pasiimti pilnamečiams mokiniams, mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams).

VI. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

6.1. Gimnazijos valgyklos darbuotojos privalo vadovautis patvirtintu mokinių maitinimo organizavimo tvarkos aprašu.

6.2. Už Tvarkos aprašo nuostatų laikymąsi atsakingi asmenys: valgyklos vyr. virėja, direktoriaus įsakymu priskirtas atsakingas asmuo, direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

6.3. Valgykloje, matomoje vietoje, skelbiama:

6.3.1. šios dienos valgiaraštis;

6.3.2. einamosios savaitės valgiaraščiai;

6.3.3. tiekimų šaltų užkandžių sąrašas ir svoris;

6.3.4. sveikos mitybos piramidė, maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“ plakatai ar kita sveiką mitybą skatinanti informacija;

6.3.5. valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos telefono linijos numeris.

6.3.6. skundų sąsiuvinis.

6.3.7. maisto alergenų sąrašas.

6.4. Gimnazijos interneto svetainėje skelbiama informacija: Tvarkos aprašas, juridiniai ar fiziniai asmenys, teikiantys vaikų maisto produktų tiekimo paslaugas ir valgiaraščiai. Karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio laikotarpiu skelbiama informacija apie mokinių maitinimo organizavimo sąlygas.

6.5. Įvykus techniniams nesklandumams, sutrikus produktų tiekimui Gimnazijos direktorius pasilieka teisę keisti laikinai (vienai dienai ar kt. trumpam laikotarpiui) perspektyvinį valgiaraštį.

7. Gimnazijos Tvarkos aprašas gali būti keičiamas atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus.

